

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و برزنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: شین کوئین
برگردان: آمادور نویدی
۲۸ جولای ۲۰۲۴

چرائی تحریک شورش در تبت

سرزمینی که تبت (Tibet) نامیده می‌شود، در جنوب غربی چین، بخشی وسیع است که از نظر استراتژیک برای ملت چین مهم است. تبت با کشورهای هند (India)، نپال (Nepal)، بوتان (Bhutan) و میانمار (Myanmar) هم‌سایه است. چنانچه اکثر ساکنان پراکنده فلات تبت را به‌عنوان بخشی از قلمرو آن بدانیم، مساحت آن به ۹۷۰ هزار مایل مربع می‌رسد، که تقریباً ۴ برابر بزرگتر از مساحت فرانسه است.

معهداً، مقامات چینی بخشی از تبت را که در بخش غربی فلات واقع شده، به رسمیت می‌شناسند. منطقه مذکور توسط بیجینگ به طور رسمی به‌عنوان منطقه خودمختار تبت در سال ۱۹۶۵ تأسیس شد. مساحت این منطقه خودمختار تبت برابرست با ۴۷۲ هزار مایل مربع می‌باشد که باز هم تقریباً از هر کشورهائی اروپائی بزرگترست.

ارتفاع متوسط تبت از سطح بحر تقریباً ۴۴۰۰ متر است که بلندترین منطقه روی زمین است. درجه کلی هوا در زمستان یخبندان است. سردترین درجه هوا در تبت در زمستان ۲۰۱۸/۲۰۱۹، برای دو دهه، و با میانگین درجه هوا ۴/۳ سانتی‌گراد زیر صفر بود که حدوداً نیم درجه کمتر از سال‌های معمولی بود.

اغلب تبتی‌ها در خارج از شهرها و شهرک‌ها زندگی می‌کنند. تا سال ۲۰۱۷، ۶۹ درصد از ساکنان در بخش مرکزی منطقه تبت خودمختار و در مناطق روستائی زندگی می‌کردند، و در آنجا و در مراتع نیمه‌خشک ارتفاعات بالا و دره ها گاو نر کوهان‌دار و گوسفند پرورش می‌دادند، و حبوباتی مانند جو کشت می‌کردند.

میانگین امید به زندگی ساکنان تبت با معرفی برنامه‌های مراقبت‌های بهداشتی بیجینگ در سال ۱۹۵۱، به‌طور قابل توجهی افزایش یافته است. در آغاز سال ۲۰۲۰، زندگی معمولی در تبت تقریباً ۷۰/۶ سال بود، در حالی‌که در سال ۱۹۵۰ فقط ۳۵/۵ سال بود. به خاطر سرزمین سؤال برانگیز و مرتفع تبت، جمعیت منطقه خودمختار در سال ۲۰۲۲ هنوز ۳/۶۴ میلیون نفر بود؛ اما این جمعیت از سال ۲۰۱۲ حدود ۱۵ درصد افزایش یافته است. بزرگترین رودخانه‌های آسیا مثل یانگتسه (Yangtze)، میکونگ (Mekong) و رودخانه زرد از تبت سرچشمه می‌گیرند، که منبع آب حیاتی بسیاری از مردم کشورهایمانند چین، هند، پاکستان و تایلند است.

تبت در تاریخ مدرن، بیش از ۳۰۰ سال قبل مجدداً در چین ادغام شد.

دودمان کینگ (Qing) چین در سال‌های ۱۷۲۰ کنترل منطقه را به دست گرفت، وقتی‌که پرسنل چینی در آن سال نیروهای مغولی (Mongol) و زونگار خاناته (Dzungar Khanate) را شکست داده و از تبت بیرون کردند. با این‌حال، تاریخ تبت به‌عنوان بخشی از چین به خلی دورتر و به اواسط قرن ۱۳م برمی‌گردد، وقتی‌که این منطقه تحت دودمان یوان (Yuan) به چین پیوست. مقامات چینی شدت استدلال می‌کنند که تبت همچنان بخشی از قلمرو چین طی دودمان مینگ (Ming) بوده که تا سال ۱۶۴۴ ادامه داشته است.

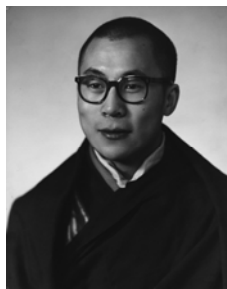
یکی از بزرگترین دشواری‌های کنترل چین بر تبت طی قرن‌های گذشته و در دهه‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰، بی‌درنگ پس از اوج‌گیری موفقیت‌آمیز انقلاب چین در سال ۱۹۴۹ بود. پس از سال‌های متمادی مداخله قدرت‌های غربی، مثل آمریکا، انقلاب مجدداً استقلال چین را برقرار ساخت.

امریکا پس از سال ۱۹۴۸، «چین را برابر کمونیسم از دست داد»، و جهت بازگرداندن سلطه بر چین سیاست‌هایی در واشنگتن اتخاذ شد، و قلمروهایی مانند تبت به‌عنوان مناطق مورد هدف در نظر گرفته شده است. سیا (CIA) و تا اندازه‌ای ارتش آمریکا شورش‌های ضدچینی را در تبت تحریک نمودند، مانند اتفاقاتی که از سال ۱۹۵۶ در مناطق خام (Kham) و آمدو (Amdo) در بخش شرقی فلات تبت به‌وقوع پیوست.

در سال ۱۹۵۶، سیا مستقیماً در تبت مداخله نمود و تا آن‌جا پیش رفت که صدها میلیشای تبتی را به آمریکا منتقل کرد، جایی‌که آن‌ها را توسط پرسنل سیا در مکانی نظامی در ایالت کلرادو (Colorado) آموزش داد. این مرکز آموزش نظامی، کمپ هیل (Camp Hale) نامیده می‌شد که برای پرسنل کوهستانی آمریکا در سال ۱۹۴۲ ساخته شده بود و در ارتفاعات کوه‌های سنگی (Rocky Mountains) واقع شده بود. متعاقب جنگ جهانی دوم، برخی از پرسنل و رماخت

که به وسیله ارتش امریکا در شمال افریقا اسیر شده بودند، به کمپ مذکور فرستاده شدند، جائی که به عنوان اسیر جنگی نگهداری می‌شدند.

«جنگجویان آزادی‌خواه تبتی» متعاقب اتمام دوره آموزشی در کمپ هیل با هواپیمائی که متعلق به سیا و معروف به هوانوردی و مسیر هوائی بین کوهستانی بود، و همچنین توسط نیروی هوائی امریکا، به پایگاهی مخفی منتقل می‌شدند که جهت عملیات علیه چین در شهر اسپن (Aspen)، در مرکز اسکی کلرادو ساخته شده بود. شورش ناموفق سال ۱۹۵۹ در تبت علیه سلطه بیجینگ بشدت توسط واشنگتن تشویق می‌شد. در اوایل ماه مه ۱۹۵۷، گروه‌های مسلح تبتی با پشتیبانی سیا ایجاد شده بودند. در سال بعد (جون ۱۹۵۸)، یک ارتش چریکی ضدچین، نیروی دفاع داوطلب چوشی گانگدروک (Chushi Gangdruk)، ایجاد شد و متعاقباً اعضایش توسط امریکائی‌ها مسلح و آموزش داده شدند. شورش در سال ۱۹۵۹، نه فقط توسط سیا بل که توسط آژانس‌های اطلاعاتی هند و نپال حمایت شدند، که در آن زمان متحدان وفادار امریکا بودند.

دالائی لاما در سال ۱۹۵۶

۱۴مین دالای لاما (Dalai Lama)، رهبر بانفوذ مذهبی که الان زنده است، موفق شد که در جریان شورش ماه مارچ سال ۱۹۵۹، از دست نیروهای دولتی چینی فرار کند. وی در ۱۷ مارچ ۱۹۵۹، با تغییر قیافه و پوشیدن لباس مبدل از تبت به همراه ملیشاهای تبتی آموزش‌دیده توسط سیا به سمت جنوب و به هند فرار کرد. طبعاً زمانی که پرسنل بیجینگ کشف کردند که دالای لاما در هیچ‌جائی دیده نمی‌شود، خشمگین شدند.

گیالو تونداپ (Gyalo Thondup)، برادر دالای لاما، که هنوز زنده است، نقش عمده‌ای در شورش سال ۱۹۵۹ داشت. تونداپ برای سال‌ها با امریکائی‌ها در ارتباط بود. وی در سال ۱۹۵۱ به واشنگتن سفر کرد و جزئیات اطلاعاتی و اطلاعات محلی درباره تبت را به مقامات بلندپایه امریکائی ارائه داد.

تونداپ اصرار داشت که درباره کمک سیا به تبتی‌ها چیزی به دالای لاما گفته نشده است، که بدون شک دروغ است. مدارک و اسناد وزارت امور خارجه امریکا، که در اگست ۱۹۹۸ از اسناد طبقه‌بندی شده محرمانه خارج شد، مشخص نمود که خود دالای لاما هر سال مبلغ ۱۸۰ هزار دلار از اواخر سال‌های ۱۹۵۰ تا سال ۱۹۷۴ از سیا دریافت کرده است. این بدین معناست که دالای لاما پیش از شورش سال ۱۹۵۹ با مقادیر هنگفتی پول امریکائی حمایت شده بود. ارزش ۱۸۰ هزار دلار در شورش سال ۱۹۵۹، اکنون تقریباً ۲ میلیون دلار است.

کمک مالی سیا به دالای لاما حداقل به اوایل سال‌های ۱۹۵۰ و شاید هم به پایان انقلاب در سال ۱۹۴۹ برمی‌گردد. بودجه سیا در ارتباط با تبت، چندین برابر بیش‌تر از پولی بود که در سال ۱۹۵۳ جهت کودتا به رهبری انگلیس و امریکا علیه دولت منتخب و قانونی محمد مصدق در ایران اختصاص داده شده بود.

دالای لاما از ادغام گروه‌های جدائی‌طلب تبت، شین‌جیانگ (Xinjiang)، و درون مغولستان (Inner Mongolia) با هدف نهائی جدائی کامل از چین پشتیبانی می‌کند. دالای لاما گفت: «جغرافیا، تاریخ و اشغال کنونی چین، سه ملت ما را

به هم پیوند می دهد. من خوش بینم که امیدهای مردمان شرق ترکمنستان [شین جیانگ]، درون مغولستان و تبت، در آینده نه چندان دور تحقق می یابد.»

در حالی که بودجه سیا «فرصت های تحصیل» را به تبتی ها در دانشگاه کورنل (Cornell) در نیویورک و ارائه تجهیزات نظامی را برای شورشیان گسترش می داد، متعاقباً، رسانه های امریکائی به آموزش مخفیانه ملیشای تبتی توسط سیا در کلرادو اعتراف نمودند. سیا همچنین در تأمین مالی «خانه تبت» (Tibet Houses) در شهرهای مانند نیویورک و ژنوا درگیر بود.

جهت نمونه، در ۶ جنوری ۱۹۶۰، هواپیمای بدون علامت سیا بر فراز تبت پرواز نمود و ۶۵۰ جعبه حاوی سلاح، تجهیزات پزشکی و غذا برای ملیشا پرتاب کرد. هواپیماهای سیا در هفته های پیش از این واقعه، سخت افزار نظامی مانند صدها تفنگ ام (M1)، نارنجک، خمپاره، و مسلسل را پرتاب کرده بودند.

دو محموله دیگر سیا حاوی ۱۱۷۰ تفنگ ام ۱، ۲۰۰ جعبه مهمات برای تفنگ ها، و ۲۰ جعبه نارنجک بود. تفنگ ام ۱ اسلحه ای بود که اغلب توسط ارتش امریکا در جنگ جهانی دوم و جنگ کوریا به کار گرفته می شد، اما در سال ۱۹۵۷، این تفنگ توسط امریکائی ها از رده خارج شده بود

یک محموله دیگر در اوایل سال ۱۹۶۰، مجموعاً ۴۳۰ جعبه بود، که شامل سلاح و دیگر تجهیزات برای ۴۰۰۰ شورشی تبتی بود. موقعیت آن ها توسط خلبان های ارتش چین شناسائی و بشدت بمباران شد. برخی اوقات، هواپیماهای چینی اعلامیه هایی می انداختند که به ملیشای تبتی دستور تسلیم می دادند و امریکائی ها را نادیده بگیرند.

مواضع دشمن اغلب توسط هواپیماهای چینی، در صبح، حدود ظهر و بعداً حدود ۳ یا ۴ بعداز ظهر مورد حمله قرار می گرفت. ۱۵ هواپیمای جنگی چینی در گروه های پنج تائی، که هر کدام بین ۱۵ تا ۲۰ بمب حمل می کردند، می رسیدند. وقتی که محل استقرار دشمن مشخص می شد، دیگر کار سختی نبود که خلبان های چینی مأموریت رزمی شان را انجام دهند.

در کل فلات تبت، تقریباً هیچ پناهگاهی نبود که بتوان افراد و تجهیزات نظامی را مخفی کرد. به جهت وسعت قلمرو تبت، پیدا کردن دشمن، سخت ترین کارها برای خلبان های چینی بود.

طبق گفته یک مقام بازنشسته سیا که در شرق امریکا زندگی می کرد، امریکائی ها می خواستند به چینی ها در تبت آسیب برسانند، اما این را نیز می دانستند که غیرممکن است بتوانند دسته های ارتش چین را از آن جا بیرون کنند.

تسارونگ (Tsarong) در اسارت

نیروهای چریکی تبتی، با پشتیبانی لجستیکی ارائه شده توسط آمریکا، به مسیر طولانی تدارکات چین در تبت حمله نموده، تلاش کردند راهشان را مسدود کنند و زندگی را برای سربازان چینی دشوار کنند. گرچه این حملات آسیب‌هایی به همراه داشت، اما به‌مرور زمان و با توجه به اندازه بزرگتر ارتش چین، و این واقعیت که در مقایسه با دشمن، پرسنل بیجینگ بهتر مجهز بودند و سلاح‌های پیش‌رفته‌ای مانند نوع تفنگ تهاجمی ۵۶ داشتند، که در سال ۱۹۵۶ تولید شده بود.

برای چین، کنترل فلات تبت حیاتی است. رابرت بارنت (Robert Barnett)، نویسنده‌ای که تمرکزش بر تبت است، می‌نویسد که فلات تبت از نقطه نظر نظامی مهم است، برای این‌که شامل ارتفاعات بلند است و اطراف آن به آسیای مرکزی، جنوب و شرق آسیا به هم وصل می‌شوند.

سیا از اواخر سال‌های ۱۹۵۰، کمپ‌های آموزشی را در نپال (Nepal) و در مجاورت پوخارا (Pokhara)، دومین شهر بزرگ نپال، و در ناحیه مُستانگ (Mustang)، ایجاد نمود که شورشیان تبتی توسط مأموران سیا آموزش داده می‌شدند. حداقل، از ۱۵ کمپ در نپال، هند، و درون خود چین در تبت استفاده می‌شد.

با استفاده از نپال و هند به‌عنوان پایگاه، امریکایی‌ها دو کشور را درگیر جنگ علیه چین کردند. سیا در سال ۱۹۶۴، مبلغ ۵۰۰ هزار دلار (ارزش امروزی آن ۵ میلیون دلار) برای چریک‌ها در نپال، مبلغ ۴۰۰ هزار دلار (ارزش امروزی ۴ میلیون دلار) جهت آموزش تبتی‌ها در کلرادو، مبلغ ۲۲۵ هزار دلار (ارزش امروزی ۲.۲ میلیون دلار) جهت تجهیزات، حمل و نقل و مخارج؛ مبلغ ۱۸۵ هزار دلار (ارزش امروزی ۱/۸ میلیون دلار)، جهت پرواز تبتی‌های آموزش دیده از کلرادو به هند؛ مبلغ ۱۲۵ هزار دلار (ارزش امروزی ۱/۲۵ میلیون دلار)، جهت مخارج تجهیزات و ارائه به تیم‌های شناسایی و انبار ذخیره تجهیزات، سوخت‌گیری هواپیماها، حقوق مأموران، و ارائه دوره‌های آموزشی شبکه مأموران در تبت هزینه شد.

به‌اضافه، سیا در سال ۱۹۶۴، مبلغ ۷۵ هزار دلار (ارزش امروزی ۷۴۴ هزار دلار) جهت تعمیر و نگهداری خانه‌های تبت در نیویورک، ژنیو، و دیگر شهرها، مبلغ ۴۵ هزار دلار (ارزش امروزی ۴۴۶ هزار دلار) جهت «برنامه‌های آموزشی» برای ۲۰ جوان تبتی خرج نمود؛ و البته دالای لاما سالانه مبلغ ۱۸۶ هزار دلار از سیا دریافت می‌کرد، اما دوستان دالای لاما اصرار دارند که وی هرگز پولی برای خودش هزینه نکرده است.

لوبسانگ تسلتريم (Lobsang Tsultrim)، گارد محافظ دالای لاما، گفت که وی توسط سیا در سال ۱۹۶۴ استخدام شد و در این باره هیچ تردیدی ندارد که دالای لاما از سیا پول می‌گرفت. اغلب شورشیان ساده لوح بودند و قادر به درک این نبودند که امریکایی‌ها جهت منافع ستراتیژیک خودشان از آن‌ها سوء استفاده می‌کنند. بدون توجه به این موضوع، دالای لاما اعتراف می‌کند که کمک‌های امریکا سرشتی «کاملاً سیاسی» داشت و دارد.

امریکایی‌ها در اواخر سال ۱۹۶۲ به فرودگاهی در دهلی نو (New Delhi)، شهر پایتخت هند، اجازه دسترسی داشتند. میلیتانت‌های تبتی در گروه‌های مرد ۴۰ الی ۵۰ نفره از این فرودگاه به کمپ آموزشی کلرادو انتقال داده می‌شدند.

این شورشیان به‌محض پایان دوره آموزشی در امریکا، با هواپیما به هند برگردانده می‌شدند و اندکی پس از آن در شمال تبت، جایی‌که از هواپیما با چترنجات می‌پریزند، مستقر می‌شدند. صدها شورشی تبتی دیگر به جزیره تحت کنترل امریکا در اوکیناوا (Okinawa) و گروام (Guam)، جهت جنگ چریکی آموزش می‌دیدند، و بعد جهت جنگ علیه نیروهای چینی به تبت فرستاده می‌شدند.

در اوایل سال‌های ۱۹۶۰، یک مرکز فرماندهی مشترک بین سیاه و هند در دهلی نو برقرار شد، زیرا که روابط چین و هند در آن زمان تیره شده بود. تونداپ، برادر دالای لاما، بر کمک نظامی امریکا از طریق منطقه شمالی دارجیلینگ (Darjeeling) هند، در مرز چین و هند، به تبت نظارت می‌کرد. این مقاله برای اولین بار در سایت ژئوپولیتیکا. آر یو (Geopolitica.RU) منتشر شده است.

درباره نویسنده:

شین کوین مدرک برجسته روزنامه‌نگاری دارد، و بیش‌تر درباره مسائل خارجی و موضوعات تاریخی می‌نویسد. او یکی از همکاران پژوهشی مرکز تحقیقات جهانی شدن (CRG) است.

برگرداننده شده از:

Instigation of Rebellions in Tibet

*Shane Quinn*By

Global Research, June 11, 2024

<https://www.globalresearch.ca/instigation-rebellions-tibet/5859634>

منابع:

- (۱) سیاست در چین: معرفی، ویرایش توسط ویلیام ای. جواف (انتشارات دانشگاه آکسفورد؛ چاپ سوم، ۶ جون ۲۰۱۹)
- (۲) سردترین زمستان تبت در ۱۹ سال، شین هوا، ۱۱ مارچ ۲۰۱۹
- (۳) «جمعیت کل منطقه خودمختار تبت در چین از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲» مرکز آمار، ۷ مارچ ۲۰۲۴
- (۴) جنگ سرد دوم: ژئوپولیتیک و ابعاد استراتژیک امریکا، لویی آلبرتو مونیز بانیرا (اسپرینگر، چاپ اول، ۲۳ ژوئن ۲۰۱۷)
- (۵) «در موزیم هایلندر، شمشیر تلوار هندی، تفنگ فتیله ئی فلینتلاک، تفنگ [تهاجمی] چینی نوع ۵۶، مسلسل سنگین جنگ جهانی اول، کریس داگر، موزی هایلندر
- (۶) «تفنگ کالیبر ۳۰ ام ۱ [گراند]»، موزی جنگ امپراتوری